

Kritikk

Trond Borgen i Stavanger Aftenblad 19.05.2003

Utstilling i Rogaland Kunstsenter:

Aud Bækkelund, objekt, installasjon. t.o.m. 12.juni

Kunst som et åpent felt

Natur blir kultur, kaos blir kunst

I sin utstilling i Rogaland Kunstsenter viser Aud Bækkelund kunsten som et åpent felt. Sterke meninger, påstander og samfunnskritikk må vike for en kunst som først og fremst fungerer som en klangbunn for en estetisk følsomhet som virker inviterende, men som ikke gir oss klare svar. Denne *utstillingen* overlater svært mye til betrakteren – hvis kunst er et spørsmål om erkjennelse, blir det opp til oss å trekke konklusjonene – Bækkelund leverer et kunstnerisk materiale og trekker seg så tilbake.

Gjentakelsen, den daglige rutinen strukket henimot utmattelsen, er åpenbar i installasjonen «Nærmer oss skogene»: Bækkelund har viklet tynn ståltråd rundt greiner skåret av frukttrær, inntil kvistene nærmest blir helt skjult og antar menneskeformer. Denne forvandlingen fra natur til kultur er svært assosiasjonsskapende – mine umiddelbare tanker går til Ovids bok *Metamorfoser*, som nettopp handler om slike forvandlinger, skildret i antikkens myter. Men der går ofte forvandlingen andre veien – f.eks. Blir Dafne forvandlet til et tre idet hun forfølges av Apollon.

Men jeg får også assosiasjoner til Birnam-skogen som går mot Dunsinane for å ta Macbeth. Installasjonens engelske tittel; «Approaching Forests», gir rom for en slik tolkning. Men figurene er svært små, og de virker forkrøpelt. Hærens slagkraft viker for en underlig dans, som imidlertid like gjerne kan være kinesiske ideogrammer. Metamorfosen skjer igjen og igjen – ikke i selve installasjonen, men i vår fantasi, vår imaginasjon.

Der finnes ingen imaginasjon som ikke dypest sett er melankolsk, sier Julia Kristeva i sin bok «Sort sol». Så er det vel ikke tilfeldig at Bækkelund har plassert en «Melankoliens labyrint» på veggen over denne kvist-installasjonen, og at labyrinten ser ut som en hjerne, fantasiens senter. Hvis melankoli er et uttrykk for savn og tap, kan der ligge her en følelse av tap av de store sammenhenger som de gamle mytene og de store fortellingene i sin tid kunne gi oss: Alt vi har igjen nå er noen avkuttete fragmenter fra større trær, og vi må selv forsøke å sette dem sammen igjen til noe som muligens kan gi mening. Kanskje kan de aldri bli noe mer enn kvistede menneskeformer.

Men melankolien suges opp av en hjerneform som er et grønmalt stykke skumgummi – et eksempel på Bækkelunds utradisjonelle bruk av materialer. Her er hun åpenbart inspirert av 60-tallskunstneren Eva Hesse, som var nyskapende i sin bruk av «urene» materialer. For Bækkelund eksisterer ikke den muligheten lenger; alt hun kan håpe på er å vise oss en bestemt estetisk følsomhet i sin materialbruk. Det er dette som gjør utstillingen interessant.

«Gurgel» er et tilsynelatende kaotisk nøste av bastviklet ståltråd inne i en plastslange, hengt på veggen. Jeg tenker på Hesses virvar av formløse tråder i «Metronomisk irregularitet» (1966) – som Hesse utnytter også Bækkelund her et kaos-potensial estetisk og skaper en spenning mellom kaos og orden. Og når hun henger gipsavstøpninger av strandsteiner i firkantede flak på veggen, går assosiasjonene til Hesses store avstøpninger av kasseformer i fiberglass og polyester (1968), kombinert og addert som enb humoristisk og ironisk kommentar til minimalismens strengere former.

Hos Bækkelund skjer det også her en forvandling: Strandsteinene blir til kultur, til kunstobjekter som måler avstanden «Herfra til horisonten». Er horisonten bare et steinkast unna? Eller ligger horisonten – den uopnåelige utopien vi bare kan lengte etter, men aldri nå – i en strand som er gjenskapt som noe annet – ligger den i kunsten selv?

Trond Borgen

Review

Trond Borgen in Stavanger Aftenblad 19.05.2003

Exhibition in Rogaland Art Center:

Aud Bækkelund, object, installation. until 12.June

Art as an open field

Nature becomes culture, chaos becomes art

translated sections of the review:

Bækkelund has twisted a thin steel thread around cuttings from fruit trees, leaving the branches almost entirely hidden, and taking on human forms. This transformation from nature to culture creates many associations – my own immediate thoughts go to Ovid's Metamorphosis, which is all about such transformations, described through the myths of Antiquity. (...)

But I also think of the Birnam Forest, which walks towards Dunsinane to get Macbeth. The English name of the installation, 'Approaching Forests', makes room for just such an association. But the figures are very small, and they appear to be crippled. The might of the army gives way to a strange dance, which just as well could be Chinese ideograms. The metamorphosis takes place again and again – not in the installation itself, but in our fantasy, our imagination."

Trond Borgen, Stavanger

Aftenblad, 19.05-2003